Dodatek do "Biuletynu Kowieńskiego"

BIULETYN BAŁTYCKI

Podaje wiadomości bieżące z Łotwy oraz perjodyczne z Estonji i Finlandji.

WILNO

Nr. Wilno, dnia 19 grudnia 1931 r.- 11.

Treść numeru:

ŁOTWA.

---o§o---

1. Krytyczny stosunek "Siegodnia" do finansowej polityki rządu łotewskiego.

"Siegodnia" Nr.350 z dn.18.XII.31 r. Art.p.t. 40-ści tysięcy pasierbów". Streszczenie:

Ministerstwo Finansów zamierza wprowadzić podatek obrotowy. Projekt to niefortunny i skierowany przeciwko handlowi. Wywołał projekt ten cały szereg protestów. Istotnie podatek obrotowy nosi wszystkie cechy dewaluacji pieniężnej. Jedynie w czasie inflacji podatek obrotowy nie daje się odczuwać. Podatek ten jest przeżytkiem średniowiecznego systemu podatkowego. Wprowadzenie podatku obrotowego spowoduje deficyt przedsiębiorstw handlowych, doprowadzi do koncentracji handlu i likwidacji mnóstwa średnich i drobnych kupców, których obecnie nalicza się ok.40 tys. Poza tem podatek obrotowy godzi w interesy licznej klasy rzemieślników.

Rolę pasierbów grają na Łotwie również instytucje kredytowe. Bank Łotewski wysunął ostatnio projekt, przypominający raczej anegdotę. Bank Łotewski gotów jest wziąść na siebie gwarancję za wszystkie nowe bieżące rachunki i depozyty,przekazywane bankom prywatnym po ustalonym przez Bank Łotewski terminie. Bank Łotewski nie mówi jednak o dawnych depozytach, których zagwarantowanie jest pierwszym warunkiem wznowienia zaufania do banków. Bank Łotewski zajmuje stanowisko nieprzejednane względem gospodarki prywatnej wogóle, a banków prywatnych w szczególności. Bank Łotwy korzysta z absolutnej autonomji, stanowiąc państwo w państwie. Minister Finansów ma tylko nędzne prawo veto. Rada banku Łotwy nie liczy się ani z przedstawicielami świata gospodarczego ani z sejmem, ani też z rządem. Sytuacja taka ma dwa tylko wyjścia, bądź podporządkować bank Łotwy Ministerstwu Finansów, bądź też uczynić zeń spółkę akcyjną na wzór większości krajów.

2.Sprawa zdeponowanych zagranicą kapitałów. Jak podaje "Siegodnia" /Nr.350/,przedłożony zostanie w dniach najbliższych sejmowi projekt ustawy, w myśl której wszyscy obywatele Łotwy, posiadający kapitały zagranicą obowiązani będą sprowadzić je z powrotem do Łotwy.

3.Przemówienie radjowe premjera Skujeneeka w sprawie sytuacji ekonomicznej Łotwy. Jak podaje "Siegodnia" /Nr.350/,premjer łotewski Skujeneek wygłosił w dn.18 grudnia przez radjo odczyt o sytuacji gospodarczej Łotwy. Streszczenie:

Sytuacja jest niewątpliwie bardzo ciężka. Przyczyną tego jest kryzys światowy, który wpływa na nieustanne zmniejszenie się

walut obcych. W związku z tem rząd ograniczyć musiał import. Z drugiej strony jednak głównem źródłem dochodów Łotwy są cła, które według preliminarza budżetowego przynieść miały w r.b. 57 milj.łt. Jednakże według obecnych obliczeń do 1 kwietnia przyszłego roku przyniosą cła niewiele więcej niż 30 milj.łatów. W ten sposób tegoroczne dochody celne dają budżetowy deficyt w wys.przeszło 206 milj. łatów. Monopol spirytusowy wykazuje deficyt 9 milj.łatów. Departament podatkowy przyniesie 15 milj.łatów mniej niż przewidywał budżet. Lasy, które miały przynieść przeszło 7 milj.łt., nie dadzą prawie nic. Koleje, poczta i telegraf wykazują deficyt.

Budżet musi być jednak zbilansowany. Dochody będą mniejsze o całych 53 milj.łatów. Redukcje, które bardzo ujemnie się odbiły na szerokich masach ludności wyniosły 25 milj.łatów. Deficyt wyraża się więc jeszcze w sumie 28 milj.łatów. By go pokryć, rząd zmuszony jest nałożyć na ludność nowe podatki. Dyktuje to skrajna potrzeba. Rząd, rozumiejąc, że spadek cen na produkty rolne jest tak wielki, że niepodobna żądać od ludności nowych bezpośrednich podatków. Rząd wprowadza więc podatek obrotowy i zwiększa o 50% podatki inne, starając się je rozłożyć między te warstwy społeczeństwa, które podatki płacić mogą.. Pozatem rząd chce zrealizować monopol cukrowy, podwyższyć opłaty akcyzowe, kolejowe i pocztowe. Według projektu rządowego który wejdzie w życie przypuszczalnie już 1 stycznia, zredukowane zostaną płace wyższych urzędników o 20%, a niższych o 2%. Da to do 12 milj.łatów. Następnie rząd zamierza zredukować liczbę urzędników przez likwidację zbędnych urzędów. W przyszłym budżecie zostaną bezwzględnie skreślone wszystkie wydatki, bez których państwo zdoła istnieć. Rząd zajmuje się też sprawą walutową w znaczeniu utrzymania kursu łata. Kurs ten będzie utrzymany.

Kraj nie powinien poddawać się panice i rozpaczy.

4. D o k o ł a l i k w i d a c j i M i n i s t e r s t w a S p r a w i e d l i w o ś c i . Jak podaje "Siegodnia" /Nr.350/, koalicja sejmowa uznała projekt likwidacji Ministerstwa Sprawiedliwości za niepożądany i wypowiedziała się za dalszem istnieniem Ministerstwa. Koalicja wypowiedziała się za wprowadzeniem monopolu cukrowego. Wreszcie koalicja uznała za potrzebne przyjęcie zredukowanego budżetu i wszystkich związanych z nim ustaw przed świętami Bożego Narodzenia.

5. S p r a w a r e d u k c j i p ł a c u r z ę d n i k o m m i e j s k i m . Jak podaje "Siegodnia" /Nr.350/, Rada m.Rygi doszła do wniosku, że dla zbilansowania budżetu miejskiego zachodzi potrzeba zredukowania płac pracowników miejskich o 3 i pół milj.łt.

6. S p r a w a o g r a n i c z e n i a w y p ł a t b a n k o w y c h. Jak podaje "Siegodnia" /Nr.350/, rozpatrywano na naradzie, jaka się odbyła w dn.18 grudnia z udziałem Ministra Finansów przedstawicieli banku Łotwy i banków prywatnych sprawę ograniczeń wypłat bankowych. Sprawy tej nie rozstrzygnięto, gdyż minister Finansów był za zniesieniem ograniczeń wypłat, zaś przedstawiciele banków wypowiedzieli się za przedłużeniem ograniczeń. W sprawie tej ma porozumieć się min.Finansów z partjami rządzącemi.

7. Z m n i e j s z e n i e s i ę z a p a s ó w w a l u t z a g r a n i c z n y c h. Jak podaje "Siegodnia" /Nr.350/, zapas walut zagranicznych w banku Łotwy nosi obecnie według sprawozdania z 14 grudnia 12.026.376 łatów, zapas zaś złota 31.544.078 łt. Suma banknotów w obiegu wynosi 40.401.355 łt.

ESTONJA: 8. R e d u k c j a p ł a c u r z ę d n i c z y c h . Jak podaje "Siegodnia" /Nr.350/, komisja finansowa parlamentu estońskiego przyjęła w pierwszem czytaniu rezolucję o redukcji płac urzędników państwowych.

9. D o k o ł a z m i a n y k o n s t y t u c j i e s t o ń s k i e j. Jak podaje "Siegodnia" /Nr.350/, w najbliższej przyszłości ulegną zmianie zasadnicze ustawy /konstytucja/ Estonji.